

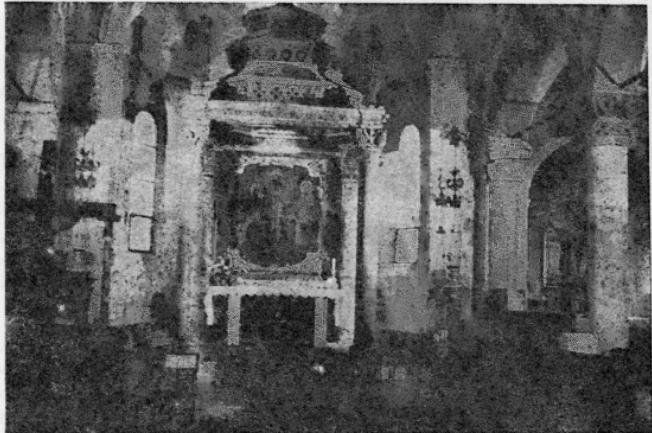
1980

LANTERNA SV. MARKA

LANTERNA SV. MARKA

BR. 2-3/80.

Unutrašnjost Katedrale sv. Marka, XIV-XV st.

RIJEĆ VAMA

Gotička bifora u Riznici
XV st.

Pri nedavnom ispraćaju iz Dubrovnika za Rim Majka Terezija - 3.VII - u razgovoru je istakla i živo preporučila:

"Molite se mnogo; jer plod molitve je vjera. Plod vjere je ljubav, i plod ljubavi je služba. A plod službe je spasenje. Zato molite se Majci Božjoj da vam dade svoje srce, tako lijepo, tako čisto, tako puno ljubavi i poniznosti, da možete ljubiti Isusa kao što je ona njega ljubila i da možete ljubiti jedan drugoga kao što je Isus ljubio svakoga od vas. I dajte svoje ruke da služite siromasima, vaše srce da ljubite siromahe..."

To je najbolji i najlakši put do velike svesti..."

S ovim brojem "Lanterne" zahvaćamo jedan veli- isječak crkvene godine u kojemu se redaju toliko svetkovine prebl. Djevice: Karmelska Gospa, Gospa Čarskoga polja, Velika Gospa, Mala Gospa, Gospa

od Ružarja, pa konačno Gospa od Zdravlja. A Ona je "tako lijepa, tako sveta, tako čista, puna lju- bavi i poniznosti!..!"

Kad smo ono nedavno slavili 25 god. postojanja Opatske riznice, svima je bila temeljna misao dohvatići isječak Božje ljepote kao bitne vrijednosti koju nam pruža Gospodin kroz ovaj naš zemaljski put - kako bi nas Božja Ljepota oboružala da budemo bolji, učinila nas humanijima prema ljudima te da tako napredujemo na religioznom putu sve do Života.

Bilo je vrijeme kada su teoretičari lijepoga zastupali "l'art pour l'art" t.j."umjetnost je sama sebi cilj" i vrijednost. No to je govo besmisao. Svaka stvorena lijepota je na putu poput kamenog stupa obilježenog pravcima kretanja. I svaka manifestacija lijepoga uzdiže nas nad sivilom naših dana; otkriva i obogaćuje nas duhovno višim ili manjim stupnjem vrednovanja koje nikada neće zapasti u krizu usmjerenosti.

Ako je ova jubilarna skromna proslava Riznice tom pridonijela i kamenić vrednovanja - onda je dobro. Jednako tako i ovaj broj "Lanterne" opisujući ovo slavljenje ima u prvom planu tu istu nakanu. Na sve ono što se dogodilo, srca sviđju su kucala pozitivno, ljubezno, gotovo oduševljeno. Neka je svemu tomu izvještaj, a "Lanterna" svjedok.

A naši župljani, sugrađani i prijatelji ne ka se duhovno oplemenjuju prihvaćajući s ljubavlju sve što je u stvaralaštvu lijepo. Na ovom putu neće mimoći odredjeni susret s Bogom i nje govim Kristom - u kojemu je sva punina dobrote, ljepote i darivanja svakomu i svima.

RIJEĆ UČITELJA

(Govor preuzv. nadbiskupa Dr Frana
Franića, prigodom Pontifikalne
Koncelebracije)

U V O D

Danas slavimo 25 god. opat-ske crkvene riznice u Korčuli. U njoj je sakupljeno umjetničko i kulturno blago ovoga otoka, tamo od Grka i Rimljana pa do stare i novije hrvatske kulturne i umjetničke povijesti. Čestitam tu godišnjicu dragoj korčulanskoj crkvi.

CRKVA JE ČUVARICA UMJETNOSTI.

Crkva je uвijek bila čuvarica i njegovateljica znanosti i umjetnosti. Ona

je to naslijedila od Sinagoge, taj racionalni i umjetnički elemenat svoje vjere. Crkva je nastojala, kao i Sinagoga, i još više, da izrazi svoje vjerovanje ne samo na jednostavan, pučki način, kako je to učinjeno u Evandjelu, nego i na znanstveni način. Odatle se je rodila, odmah od njenoga početka, odmah sa svetim Pavlom, možemo reći, Teologija Novoga zavjeta. Pa i svetoga Ivana Evandje-

listu Istočna Crkva zove "teologom". I on je, u svojim razmatranjima, u Evandjelu, i u Poslanicama i Apokalipsi, pokušao dati teološka tumačenja Riječi Božjoj, punoj mudrosti, ali izraženoj na jednostavan, svima dostupan način. Krist je name govorio jezikom običnog čovjeka i nije se služio znanstvenim govorom.

Crkva je željela odmah iz početka, dati svojoj nauci i svojoj liturgiji i umjetnički izraz. Odatle slike u katakombama, odatle umjetnički projektirane crkvene zgrade i ostali crkveni objekti i u njima slike i kipovi što vidimo i iz ostataka po našim dalmatinskim obalama; odatle briga da se crkveno liturgijsko ruho umjetnički komponira, da se i najmanji predmeti koji služe za službu Božju, kao što su kadionice, križevi, itd. umjetnički izrade.

To je bilo uvijek u Crkvi, od njezinog početka.

Knjiga Izlaska kaže: "Potom reče Mojsije Izraelcima: 'Vidite! Gospodin je po imenu pozvao Besalela, sina Ohijeva, od korjena Hurova, a iz plemena Judina. Njega je napunio Duhom Božjim, dao mu umjetnost i razumjevanje u svim poslovima: da zamišlja načrt i da rade izvodi od zlata, srebra i tuča; da reže dragulje za umjetanje; da urezuje u drvetu i da uspješno radi svaki posao. Njemu i Chohliabu, sinu Ahisamakovu, od plemena Danova, udijeli i sposobnost da poučavaju i druge. Obdari ih umjetvom u svakom poslu rezbarskom, krojačkom, veziljskom i tkalačkom... sposobni su u svakom poslu i vješti u načrtima' (Izlazak, 35, 30-35). U Starom zavjetu je ipak bilo zabranjeno u hramu i sinagogama praviti slike i kipove zbog straha od idolopoklonstva. U Novom zavjetu i te umjetnosti dobile su

u našim crkvama potpunu slobodu i zaštitu.

2. SLOBODA UMJETNOSTI.

Sinagoga, to je Crkva Staroga zavjeta i s njom Crkva Novoga zavjeta držale su i drže da prava umjetnost dolazi, kao i svaki drugi dobar dar, od Boga, koji je izvor svake Istine, Dobrota i Ljepote. Bog je stvorio ovaj svijet koji je u sebi dobar i lijep, a zloča i ruboga dolazi od čovjekovе zle volje. Kalđs u grčkom jeziku znači lijep i dobar.

Božja Riječ, po kojoj je stvoren svijet dobar i lijep, ne guši čovjekovu riječ. Bog ne guši čuvjekovu slobodnu riječ i slobodno stvaralačko dje lovanje na području materijalne, kulturne i umjetničke producije. Dapače Bog je jedini pravi GARANT I IZVOR ČOVJEKOVE SLOBODE u čovjekovu mišljenju i djelovanju. Oni koji drukčije zamišljaju Boga, jako se varaju. Oni ga zamišljaju kao nekog Deus ex machina koji kao da diktira čovjeku što će misliti i što će raditi. Tako se nažalost prikazuje Boga našoj djeci u školskim udžbenicima. Ali Bog tako pokreće svijet da ne dokida nije govu autonomiju. Bez Boga svijet niti je mogao postati niti bi mogao opstojati, jer ga Bog stalno pokreće, ali ga tako pokreće da čuva i unapređuje njegove autonomne zakone. Tako Bog postupa s čovjekom. On čovjeka nadahnjuje, ali ga ostavlja slobodnim. On zaustavlja svoju svemoć pred njegovom slobodom koju je sam stvorio. Bog se je radije dao razapeti na križ, nego da i jednog čovjeka prisili da ga slijedi. Bog Stvoritelj i Bog Otkupitelj čuva i unaprijedjuje čovjekovu slobodu kao najveću vrednotu u svemiru. Više vrijedi pred očima Božjim jedan čovjekov sloboden čin ljubavi, nego čitav svemir sa svim svojim galaksijama. Zato se je Crkva uvijek borila ne samo za slobodu vjere i vjeroispovijedanja, nego i za slobodu znan-

stvenog istraživanja i za slobodu umjetničkog stvaranja. Bez slobode naime nema znanosti i ne ma umjetnosti; bez slobode nema istine, nema dobrota, nema ljepote; bez slobode nema čovjeka.

Ako je neki crkveni čovjek nekada drukčije postupio, teško se je ogriješio o Boga i o čovjeku. Teško se je ogriješio o osnovni zakon Evangelijskog, a to je zakon križa, kojim je Krist otkupio i otkupljuje svijet, a nipošto bilo kakvim nasiljem, bilo vojničkim, bilo financijskim, bilo ideološkim. Krist je jednom za svagda dokinuo bilo kakvu vjersku nasilnu revoluciju, političku, kulturnu i bilo kakav sveti rat. Ostaje samo revolucija križa, ostaje samo Kristov mač, koji prodi u srce Krista, njegove Majke i njegove Crkve, a ne siječe glave protivnika, ni bilo kojih znanstvenika, ni bilo kojih umjetnika. Sloboda vjere, sloboda nauke, sloboda umjetnosti, sto što propovijeda danas Crkva na čelu s našim dragim papom Ivanom Pavlom II.

Sloboda je nužan preduvjet da čovjek nadje vrhovnu Istinu, Dobrotu i vrhovnu Ljepotu: Boga. Nakon nekih znanstvenik i umjetnik išao krivudavim putevima njegovu slobodu treba poštivati, kao i slobodu svakog čovjeka, dok ne ugrožava istinsku slobodu drugog čovjeka i javni red.

3. UMJETNOST VODI K BOGU.

Ljepota pripada nebeskom carstvu kao i Istina i Dobrota. Kada je Krist došao u naš svijet, donio je sobom zakone i običaje božanskog svijeta iz koga je došao. Tako i naši iseljenici kada idu u strani svijet, u Njemačku na rad, kada se isele u Ameriku, u Australiju, nose sa sobom zakone i običaje i jezik naše zemlje. U stranom svijetu oni se teško prilagodjavaju. Krist je donio sa sobom iz božanskog svijeta u naš svijet zakone Isti-

ne,Dobrote i zakona vječne Ljepote,koja ne stari i koju hrdja ne izjeda. Prilagodio se je nama uz teške žrtve u svemu osim u grijehu. I učio nas je svome božanskom jeziku,jeziku Istine,Dobrote i Ljepote. Jer on je "najljepši od ljudskih sinova" (Ps.45,3)-on je "odsjev njegova-Očevo-sjaja"(Hebr. 1,3). On je rekao i govorio Zelotima:"Siromahe će te imati uvijek sa sobom",a "ona je to učinila radi moga pokapanja". Ako je bilo i ako ima pokoji Želot,koji bi rekao,pa čemu ta šteta,čemu ti novci koji se troše za opatsku riznicu koja čuva prošla i sadašnja kulturna i umjetnička dobra naše ga hrvatskoga naroda,onda bi se i njemu moglo ogovoriti kao i farizejima:"Siromahe će te imati uvijek medju sobom,ali ova je riznica za moju slavu osnovana i uzdravvana".Uostalom ova se Crkva Korčulanska i te kako brine i za siromaghe.

Ali eto modernoga svijeta koji ne shvaća ili neće da shvaća da svaka Ljepota dolazi od Boga i da Bogu vodi,kašto nam lijepo kaže Baudelaire,a koga citira Maritain u svojoj knjizi"Art et sco lastique",Paris,1965,4.édition :

"Ljepota je besmrtni instikt koji nas prisiljava da promatramo zemlju i njezine pojave kao znakove neba. Ljepota je neugasiva žedj za svim onim što se nalazi preko granica koje nam postavlja materijalni svijet; ona je najživljiji dokaz naše besmrtnosti. Preko umjetnosti duša nazire sjaj koji joj dolazi s one strane groba.Kada jedna umjetnina(jedna pjesma,jedna slika,jedan kip ili bilo koji umjetnički predmet)izmami suze na tvoje oči,te suze ne dokazuju da si pretjerano radostan,nego naprotiv da si u tom času osjetio žalost zbog svoje nesavršenosti i prognanosti iz božanskog svijeta iz kojeg i taj umjetnički ugodnjaj dolazi i da si osjetio želju da se toga časa digneš u taj rajski svijet koji ti se je objavio." (str. 32.u tal.

prevodu,Arte sco lastica,Marcelliana,1980).

Ali taj moderni svijet to ne shvaća. On je obećao umjetniku svoj Kruh i svoje Vino,obećap mu je svoju hranu i svoje piće,kojim će ga nasići vati i napajati: on mu je obećao da će on biti njegov posljednji cilj i njegova prva i posljednja LJEPOTA.

Ali SVIJET nije mogao svoje obećanje održati. Oni koji ga slijede i koji su udaljuju od Boga moraju priznati da je njihov svršetak u ništavlu,a njihov put da je pun tjeskobe ili krvi i na silja.

4. KRŠĆANSKI UMJETNIK.

Naravno,nije lako biti religiozni umjetnik. To je veoma teško,pače može biti i krvavo teško,osobito u vremenu koje proglašuje Boga suvišnim za čovjeka i društvo. U tom vremenu jednako je teško biti pravi umjetnik,to je umjetnik koji neće ploviti niz vodu,koji neće služiti apokaliptičkoj Životinji,nego će dezinteresirano i slobodno tražiti Ljepotu i po njoj služiti čovjeku.Tačak umjetnik mudri,pa makar trenutno i nije kršćanski umjetnik,postaje misionar našega vremena:misionar Ljepote koja čovjeku diže iz granica vremena i prostora pokazujući mu vječne duhovne vrednote,oslobadajući ga od lažnih idola konsumizma,hedonizma,rasizma i svih vrsti nasilja i diskriminacija koje se vrše nad čovjekom i otvarajući,malo po malo,njegov pogled prema ljudskim pravima na slobodu vjere,znanstvenog istraživanja i umjetničkog stvaranja. Ti ljudi postaju misionari našega doba,kao i sveci. Oni su kamen temeljac na kojem se gradi novi čovjek i novo društvo. Malo ih je,ali ako ih naš narod bude imao,makar i

u malom broju, oni će biti kvasac novog preporoda.

Samo se moramo čuvati vjerskog i ideološkog fanatizma, po kojem se sloboda umjetnosti dokida tako da umjetnost postaje ropkinja vjere bilo kršćanske ili islamske, ili neke ideologije. Takav fanatizam ili integrizam ne vodi ničemu. To smo već jednom morali naučiti iz povijesti. Svi smo oslobođena djeca Božja. Čuveći svoju slobodu i dostajanstvo možemo biti, kako kaže Koncil, Duša Novoga Svijeta. Tako i umjetnost može samo u slobodi klanjati se Bogu.

5. RELATIVNA AUTONOMIJA UMJETNOSTI.

Sve naime ovozemaljske vrednote imaju svoju autonomiju. To je Božji zakon slobode, dan stvorovima i dan čovjeku. Taj se zakon ne smije dokidati, jer ga je Bog Stvoritelj usadio u srce svojih stvorova. Mi smo zarobljeni grijehom, ali smo postali slobodna djeca Božja Kristovim otkupljenjem. I nema moralnog života bez slobodnog dje lovanja, kao što smo prije rekli.

Naravno da je autonomija ovozemaljskih vrednota relativna, a ne absolutna. Bog ostaje vrhovni gospodar svojih stvorova. On se toga gospodstva nije nikada odrekao. On nije nikada dozvolio nikome da u javnom društvenom i kulturnom životu može krasti, ubijati nevinoga i lagati makar da bi time spasio Crkvu, Državu ili bilo koju revoluciju. Ti su zakoni apsolutni.

I umjetnost ima neke svoje autonomne zakone, koji joj ne dolaze iz Evangelijske i koje ne može prekršiti a da se ne iznevjeri sajmoj sebi, da ne postane lažna. Najteže je kada nastane rascjep između znanosti i umjetnosti s jedne strane i vjere i moralala s druge strane. Do toga rascjepa ne bi smjelo nikada doći, jer je Bog izvor Istine, Dobrote i Ljepote, pa on sam sebi ne može protusloviti. Ali eto čovjek može protusloviti samom sebi. On može

samog sebe i društvo razarati mržnjom, lažima, ubojstvom, niskim egoističkim interesima. Čovjek može samoga sebe krivo ljubiti, on može samoga sebe mrziti kad počne teško grijesiti protiv Boga, protiv sebe a protiv svoga bližnjega. Ni najveća umjetnost ne može opravdati mržnju i nemoral. Ali jedinstvo vjere i znanosti, politike, umjetnosti i uopće društvenog života se doživljuje u rijetkim momentima po vijesti. To su oni momenti kada grješno čovječanstvo javno kliče Kristu Hozana, kao na Maslinsku nedjelju.

Da li se u naše vrijeme spremi taj Hozana, ili se nalazimo u dubokoj krizi velikog petka, to bi bilo teško potvrditi ili zanijekati.

Z A K L J U Č A K MOLITVA I UMJETNOST.

Prvi čovjek je sagriješio, jer je odvratio pogled od Boga i pođeo raditi bez Boga. Tako je uveden rasjec između molitve i rada u ovaj svijet.

Napustiti molitvu ili je omaložiti i postaviti za cilj života nešto što je manje nego Bog, to u Crkvi radja uvijek neredom. To se događa u vremenu kada kršćani gube srčanost da nose cjelovit teret svoje vjere i moralu bojeći se da je kršć. vjera i moral pregažena od suvremenog svijeta. Tako su u 16.st.zbog umjetnosti neki i bili napustili kršć. moral. Tako bismo mi mogli danas zbog današnje tzv. humanističke civilizacije napustiti ili bitno umanjiti vrednote vjere i moralala, uplašeni od svijeta, kao što su to pokušali učiniti neke zvučna teološka imena od kojih su neka već ukorena od pape Ivana Pavla II. Mi pak, u ovoj sv. godini sv. Benedikta, kada se sjećamo kako su nas pokrstili benediktinci u 7.i 8.st.-obnovimo neopozivu vjernost Kristu dobrom pastiru i sv. Crkvi katoličkoj, "majci i učiteljici"-kako ju je nazvao papa Ivan XXIII-svake prave Istine, Dobrote i Ljepote.

PROSLAVA JUBILEJA

Slaveći prošle godine 29.VII sv.Todora,našega Suzaštitnika,zaključili smo da proslavimo 25 god. Opatske riznice. Odredili smo da to bude o svetkovini sv.Marka Zaštitnika, 25.travnja 1980.

Prihvatili smo se posla organizacije proslave već krajem prošle godine.Trebalo je naime mnogo toga ugovoriti,predvidjeti,organizirati i provesti dalačg na više strana.

Kako je odmicalo Uskrsno vrijeme to je i naša nervozra sve više rasla.Željeli smo da sve bude lijepo i dostoјno. Za to nismo žalili truda. Pomoćnik don Marko trudio se vježbanjem pjev.zbora i djece. Časne sestre pomagale,pripremale crkvu,a Maticu da-le na raspolaganje za goste. Predstavnici Općine i društvenih organizacija,posebno Vjerska komisija, željeli su u svemu pomoći. Iskazana nam je susretljivost hotela Marko Polo i restauranta Liburna.

Tako smo pozivnica navrijed utvrdili na mnogo strana. Bile su veoma ukusno izradjene po nacrtu našega don Luke Depolo. Pozvali smo odgovarajuće crkvene i državne ustanove i pojedince s mnogih s-

trana domovine. Obratili smo se i mnogim crkv. i kulturnim radnicima,suradnicima i pomagačima.

U Korčuli smo uputili posebnu pozivnicu samo onima koji su radom ili umjetničkim darom pomogli Riznicu od njezinog postanka.

Upućeno je ukupno oko 150 pozivnica.

Svetkovina sv.Marka -25.IV- bio je dan kada smo već u punini osjećali radost ove proslave, primajući ugledne goste. Crkv.odličnike i svećenike smo smjestili kod sestara Dominikanki,a ostale u hotelu Marko Polo. Imali smo na raspolažnje i sobe župljana,ali nam nisu bile od potrebe.

Hvarski biskup,preuzv.Celestin Bezmalinac stigao je brodom o podne tog dana.Pratio ga svećenik don Mario Zelenović. Tada su stigli i predstavnici muzejskih ustanova iz Zagreba i uvaženi naš predavač Davor prof.Domančić,direktor Reg.zavoda za zaštitu spomenika kulture,iz Splita.

A u subotu već oko podne obradovao nas je ljužni glas preko telefona našeg Metropolite Msgra Frana dr Franića,splitskog nadbiskupa,koji je stigao kod sestara kolima.U pratnji mu se nalazili Msgr Frano Bego,kanonik i direktor Metropolitan-skog muzeja u nastajanju i don Joško Šantić rektor Bogoslovije,a našim prijateljem još iz njegovih "vojačkih dana" u Korčuli.

U popodnevним satima nas je posebno obradovao naš o.biskup,Msgr Severin dr Pernek došavši nakon svog dugog bolovanja. Stigla je i grupa sestara Kćeri Milosrđa iz Blata predvodjena vrhovnom glavaricom s.M.Goretti Krzna.

Opat je vodio dialog s vrhovima naše Općine i razgovarao s radnim organizacijama.On se zahvalio divio ljubeznom prihvaćaju suradnje i pomoći o proslavi.Nažalost,izuzev Mjesnu zajednicu i opzav

dani izostanak predsjenika Vjerske komisije (smrtni slučaj u obitelji)-drugi faktori Općinske vlasti i organizacija ne bijahu sudionici proslave. Dogodilo se to "iz tehničkih razloga".

No, zato su obilato uzvratili drugi, viši faktori iz Zagreba osobito, na čelu sa Ivanom Lalić, predsjednikom Komisije pri Saboru sa odnose sa vjerskim zajednicama i članom Izvršnog vijeća.

VEĆERNJA AKADEMIIA

Unutrašnjost katedrale pružala je svečani izgled. Sagovi crkvenog brokata unaokolo i na ciboriju crveni damasti bogato su uljepšavali Andrijevu arhitekturu. Dva kartelina na stupovima ciborija imali su natpis:

25	Z A
GODIŠNICA	BOGA
OPATSKE	CRKVU
RIZNICE	NAROD
JE	SVIJET
DJELO	
KULTURE	

Izmedju kornih krila smješteni su redovi sjedala za gg.biskupe, g.Lalića i druge uzvanike. Pjev. zbor nalazio se na pjevalištu uz orgulje, a zbor mandolinista s dječjom skupinom pjevača uz oltar Presv.Trojstva.

Korčulanski puk i uzvanici ušli su u katedralu kroz portal svečano ukrašen lovor vijencima. A čitavi trg lepršao je u mnoštvu zastavica-senjala. Osobito se isticalo pročelje opatskog dvora dopadljivo ukrašeno. Na dnu trga crkvena kuća "Caenazzō" nosila je svilenu draperiju s natpisom:

25 DOBRO 25 DOSLI 25

Ulogu najavljača programa vršila je znalački i umješno gdjica Rita Foretić. Točke programa bijahu

unaprijed najavljene u prošlom broju "Lanterne".

Akademiju je otvorio opat Matijaca uvodnom riječju u kojoj je među ostalim rekao:

"Preuzvišena gospodo: dragi oče Nadbiskupe i Metropolito; oče naš, g.Oordinariju; i ljubezni naš g.biskupe susjednog Hvara! Vi nosioci prisutnosti našega klera ovde nazočnog, ali i onog prisutnog duhom iz Hrvatske i Jugoslavije.

"Odlični g.Ivane Lalić, članu IVS SRH i predsjedniku Komisije pri Saboru za vjerska pitanja; i Ti, g.Pero Lozica, predsjednici Mj.Zajednice...

Odlični naš prijatelju g.Stjepko Humel,direktore Rep.zavoda za zaštitu spomenika kulture; i ljubezni naš prijatelju,dragi g.Davore Domančić, prof.i direktore Reg.zavoda za zaštitu spomenika kulture- svi Vi kao bitni nosioci prisutnih i od sutnih organizacija i intitucija diljem domovine.

Obraćam se i Vama,zastupnicima naših radnih organizacija kao nosiocima prisutnosti naših radnih ljudi koji su ugradjivali svoj doprinos u temelje ove Riznice.

Svima od strane ove Župske zajednice u ozračju 25 god.postojanja Opatske riznice za sve pruženo

dobro: svima Vama
naš veliki HVALA!"
(citirajući poznate misli o Riznici
dr Frana Franića iz
g.1955 i dr.Ivana
Ribar iz g.1954.
Opat je zaključio:
"Sve su to stvari i bile temeljne
misli kad su se naši ljudi prihvatali
posla u stvaranju ove zbirke:Opatske
riznice sv.Marka. 0

na je tu. Za sve vam HVALA!"

Crkvom se proložio plješak.

Potom je održao pozdravno slovo preuzv. g.Celestin Msgr Bezmalinović, hvarski biskup:

"Ovlašten sam da u ime preuzv. nadbiskupa i metropolite dr Franje Franića, dubrovačkog biskupa - dr Severina Perneka imu svoje imena zahvalim pre svj.opatu na pozivu i da pozdravim sve prisutne domaće i strane.

Slaveći ovaj srebrni jubilej Opatske riznice u Korčuli, sjećamo se u kulturno bogatstvo koje se u Riznici nalazi. Oni su kušali materijalni udahnuti duh i tako je mrtva materija progovorila u veličini Stvoritelja i čovjeka.

Stvoritelj u besmrtnom ljudskom duhu dao je čovjeku mogućnost da ga traži i otkriva. Da materiju ušini lijepom ugledavajući se na Njega Stvoritelja koji je apsolutna ljepota, istina i bezgranična ve-

ličina.

Crkva vodjena ovim idealima uvijek je potpomašala umjetnost, njegovala, čuvala bezbrojno umjetničko blago. Svjedočanstvo za to imamo diljem svijeta i naše domovine. Svjedoči nam to i ova Riznica čiji jubilej mi danas slavimo. Svjedočanstvo nam davaju i brojni benediktinski samostani rasijani diljem naše obale i diljem naše domovine. Benediktinsko geslo: ora et labora-moli i radi preobrazilo je Evropu, barbarske narode uvelo u krug kulturnih naroda.

Drago nam je da i naše civilne vlasti dijele naše mišljenje- što potvrđuje i njihova prisutnost na gotovo svim skupovima ovakve vrsti pa i na ovom današnjem slavlju.

Čestitamo osnivaču Opatske riznice u Korčuli. Njegovo ime utkano je u Riznicu i u Korčulu i vjerujemo da ga vrijeme neće izbrisati. Njemu i Korčulanima čestitam! A Riznici koja je ponos Korčule želim još bogatiju i blistaviju budućnost. Hvala!"

Riječi preuzv. Bezmalinovića prisutni su svojim pljeskom burno pozdravili.

Potom je uzeo riječ g.Ivan Lalić:

"Cijenjeni skupe,gospodo i drugovi! Dozvolite da Vas pozdravim u ime Komisije za odnos sa vjerskim zajednicama Izvršnog vijeća Hrvatske i da čestitam ovaj značajan jubilej.

Mi smo se danas ovdje okupili da proslavimo 25 god.Opatske riznice. To je vrlo interesantno djelo kojim se može ponositi ne samo Korčula, nego i naša SRHrvatska i naša zbratimljena SRJugoslavija. Ova Riznica pokazuje nama i cijelom svijetu šta je i kakav je naš čovjek,kako su naši pretci na ovom području kroz vjekove stvarali i razvili svoju vlastitu kulturu. Zasluga za ovu Riznici

cu pripada svima onima koji su stvarali ta djela, onima koji su ta djela kroz vjekove čuvali i omogućili da se danas saberu na jednom mjestu. Ali i pak posebna zasluga pripada opatu Matijaci koji je samoprijegorno i iznad svega znalačkim radom uporno, neumorno radio dok nije ovo stvorio. Ja mu zahvaljujem i čestitam ispred naše društvene Zajednice, jer smo mi takodjer zainteresirani da naš čič, opat Matijaca nastavi tim djelom.

Ja moram reći, da nam je posebno dragو što se još na jednoj svečanosti zajednički nadjoše predstavnicima Katoličke crkve i predstavnici naše Društvene za jednice. Zato dozvolite da na posljetku zaželim puno uspjeha svima onima koji budu djelovali u tom pravcu, a posebno da saželim još više uspjeha našem opatu Matijaci."

I riječi g.Lalića bile su popraćene pljeskom odobravanja.

Za predavački pult usred svetišta stupio je posebni prijatelj našega grada i njegovih spomenika g.Stjepan Humel, direktor Zavoda SRH za zaštitu spomenika kulture iz Zagreba te je medju ostalim rekao:

"Dopustite mi najprije da našem slavljeniku, a to je s jedne strane institucija koja postoji već 25 godina, a koja se zove Opatske riznica sv. Marka, te s druge strane onome koji je stvorio: opatu Matijaci-prenesem pozdrave i čestitke predsjednika Rep.komiteta za nauku, prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu dr Stipe Šuvara, koji je bio spriječen doći, ali me je zamolio da prenesem njegove pozdrave i čestitke.

Dopustite mi takodjer i u osobno ime, u ime Zavoda i službe koju predstavljam iste izraze čestitana za ono što je u ovom malom, ali drevnom gradu, učinjeno za spašavanje i za prezentiranje kulturnoga blaga Korčule. Moram reći da taj grad, koji je jedan od bisera našega Jadrana, koji spada među najvrednije naše gradske urbane cjeline uopće: svojim gotičkim, renesansnim tkivom, svojim malim, skromnim pallazzinama doista pokazuje do kojega je niveau-a kulture i tada visokog načina življena mogao doći naš čovjek svojim marom, svojim trudom i svojim snagama.

Korčula i po svom drugom bogatstvu, bogatstvu kulturne baštine spada među najvrednije gradove na našoj obali. Sve to što se nalazi u ovoj našoj Riznici, sve je to velikim dijelom rad ruku naših umjetnika, a nalazio se i po kućama naših građana. I to svjedoči o visokoj potrebi za kulturom, o visokom stupnju kulture nekadašnjih Korčulana.

Trebalo je da se nadje u ovom mjestu i u ovo vrijeme jedan čovjek sa istanicanim sluhom, rekao bih, sa posebnim osjećajem, da dodje taj trenutak pa da se sve te umjetnine i povijesni spomenici nadju na jednom mjestu. Možemo reći da je Korčula doista dobila zbirku koja je na diku Korčuli, Hrvatskoj i Jugoslaviji-kako ste već čuli citirati tu misao od pok.dr Ivana Ribara...

Šteta je što sličnih inicijativa nije bilo i po

svuda drugdje: u mnogim našim gradovima se još u-vijek može puno toga učiniti. A možda je i posle dnji čas za to... Akcija don Ivina ovdje nije je-dina. Jer osim Muzeja grada preko puta ove kuće, ima i vrijedna zbirka Kapor u ovome gradu na koju takodjer ne bi trebalo zaboraviti..."

Završne čestitarske riječi g. Humela bile su jed-nako popraćene odobravanjem i pljeskom.

Razumljivo je da su odličnici i sudionici aka-demije upravo iščekivali riječ pozdrava mjesnih i općinskih vlasti. Nakon neugodne pauze požurio je govornici Darko Lozica, član Općinske komisije, rekavši: "Oprostite, iznenada je došlo do neke zabune i neki pretstavnik nije bio pa ču ja u ime Općinske skupštine pozdraviti ovaj skup i zaželi-ti našem don Ivu mnogo uspjeha u dalnjem radu".

Poslije pozdravnih govorova, odvio se predviđeni program recitacija, odličnog pjevanja zbora i djece uz mandoline. Dakako bijahu to ugodni "umetci" iz-medju glavnih točaka akademije: dva predavanja o općoj i zavlačenoj sakralnoj kulturnoj baštini, održana znalački i umješno od prof Davora Domančića, direktora Reg.zavoda iz Splita i od mr Alene Fazi-nić, kustosa Muzeja grada.

Oba predavanja naknadno ćemo donijeti u našem listu.

Pri kraju akademije spikerica je najavila:

"Opatska riznica sv. Marka raduje se i ponosi što makar skromnim darom može počastiti prisutne ugled-nike i odsutne dobročinitelje spomen-medaljom, rad-ak. kipara Antuna prof Starčevića iz Zagreba. Neka je ovo simbol našeg poštovanja i zahvalnosti!" Potom je Opat razdijelio svakome ovu medalju, a mnogi drugi naknadno će dobiti, koji su povezani s Riznicom.

Na kraju je uglednike Opat odveo u dvor gdje je priredjena skromna zakuska za 40 tak prisutnika.

Time je prvi dio proslave obavljen. Radovali smo

se visokim predstavnicima Crkve i Vlasti i mnogo-brjnim vjernicima.

ZAHVALNA LITURGIJA

Željeli smo u opećem interesu da svi sudjelujemo ovoj proslavi. NŽalost nismo u tomu uspjeli. Kulturni i korčulanski interesi nisu prešli granice različnosti.

Dok je minulih dana vrlo često lijevala kiša uz hladan zrak i pak je i ovaj dan osvanuo vendar i blag. A cijelu noć je kiša i tuča napadala grad. Dečki su svojim slavljenjem navještali svečanost. Reknimo: manjka nam "mrtvo zvono". Morali smo ga skinuti i sa da vidjeti štoćemo s njime. Bronza je napukla još prije rata, a sada se opasno proširilo.

Prije jutarnjeg Bogoslužja g. Metropolita sa

klerom zašelio je još jednom pohoditi Riznicu i čuti Opatovo tumačenje. A dotle se narod skuplja u crkvi i na pijaci očekujući bratime. U 10 s. sve je bilo spremno. Impozantna skupina oko 90 bratima sa biranim liturgijskim predmetima čekali su pred dvorom. Tu su prihvatali gg. biskupe s klerom i krenuli prema katedrali. Nadbiskup je pokadio relikviju sv. Marka na oltaru, darovanu od venecijanskog patrijarha Roncallia, kasnije dobrog pape Ivana XXIII., te je procesija obilazila pijacu, pje-

vajući himnu sv. Marka.

Vjernici se najviše nalazili u katedrali.

Na svršetku procesije bratimi su stali kraj portala, propustili kler u crkvu, a oni se vratili u svoje dvorene i požurili natrag na svečanost.

Pjev.zbor je gromko pjevaо uz orgulje "Ti si veliki svećenik"- dok su biskupi stigli do sјedišta, a 8 koncelebranta uz oltar.

Tada je okupljena Zajednica izrazila dobrodošlicu recitalom napisanog od don Luke Depolo.

I Opat je pristupio te kratkim govorom izrazil pozdrav, zahvalnost i radost ovim pohodom g.Metropolite i drugih biskupa, ističući duh žive tradicije kojom diše ovaj kraj i kojeg želimo čuvati.

Sveto bogoslužje započeo je g.Nadbiskup uvodnim riječima ističući i 25 god.jubilej Riznice i 30 g. Župnikovanja opata Matijace. G.Metropolita se zahvalio Opatu "za sve ono što je učinio za svoju župu, za Korčulu na vjerskom i kulturnom polju. Njegovo djelovanje služi na čast Korčuli, na čast našoj Metropoliji.. Stoga ovu sv.Misu ću prikazati Bogu na čast za sve vas, za vašu Crkvu-u zahvalu za sve darove koje je i nama iskazao preko vas i da zamožimo Njegov blagoslov za budućnost.. kako bi bujna

lo je čistim akordima cijelu katedralu misom I." Perana Majci Crkvi. Zasluga je don Marka i s.Vinke. I ministrandi su bili primjerni. Uvjеžbano su pratili Koncelebraciju bolje od seminaraca. Samo oni najmladji bijahu malo smetenii: bio im je to njihov prvi susret s biskupima i pontifikalom, a to nije šala... Iza Evandjelja g.Nadbiskup održao je svoju magistralnu propovijed koju donosi mo posebno.

U vrijeme Prikazanja oltaru su pristupili p-

vjerska prošlost i ovog Otoka bila poticaj za budućnost... Neka bi ova sveta zemlja koju su Hrvati počeli na ljevati pred 1300 godina i naselili je i pohrvatili da ona ostane dostoјna svoje velike kulturne i vjerske prošlosti. Da ovaj Otok bude jedan-dragocjeni biser u krumi Domovine i Crkve..."

Višeglasje zbara ispunja

redstavnici naših ustanova. Svaki je predao g. Metropoliti uz kruh i vino i svoj doprinos za građnu konkatedrale sv. Petra u Splitu. Predano je skoro 2 milijuna st. din. Opat je doprinos popratio riječima: "Kao što je sv. Marko pomagao sv. Petru u navještanju Evandjelja, tako ne ka Korčulani pod zaštitom sv. Marka pomognu sv. Petru u Splitu!"

Bio je veoma impresivan čas davanja "mira" uz poljubac i stiskaj ruke ne samo kleru nego i predstavnicima župskih ustanova...

I dok je narod izlazio na trgu je bio prostir stol s kolačima i osvježujućim pićem, a don Luka je dijelio spomen sličice.

Pamte se ovakve slike zajedništva sviju. Uglednici su uz kavu pogledali prigodne darove Riznici o 25 god. (Donosimo posebno njih opis).

Uskoro su zvana sv. Marka oglasila Angelus pa je trebalo krenuti u restaurant "Liburna" gdje je za uzvanike čekao svečani objed - kao treća i završna točka ove naše proslave.

Bilo je predviđeno oko 80 uzvanika. Među tim nekoji su izostali opravdano, a neki su morali ranije otpotovati. Tako je ukupan broj sus-tolnika bio 65.

Nastojali smo goste počastiti kako je najbolje. Tokom blagovanja održano je nekoliko nazdravica. Pozdravljajući goste domaćin don Ivo je najprije predstavio g. Metropoliti i drugima u nevezanom i vedrom načinu jedan dio prisutnika.

Gosp. Metropolita je potom održao svoju zahvalnu nazdravicu u kojoj je istaknuo trajne u-tiske što ih gg. biskupi nose svojim kućama i iz akademije i bogoslužja i od ove divne korčulanske nezagadjene prirode.

Gosp. S. Humel takodjer je održao zdravicu. Istaknuo je područje kulture na kojem se susreću ljudi koji je vole, koji se za nju brinu i koji je ponosno čuvaju. Opatska riznica je dio sveopćih vrijednosti. Ona je srednjina i pristupna. A treba misliti na otvaranje naših vrhunskih zbirki kao što je zagrebačka, prvostolna Riznica i jednako Splitska.

Kolike će to biti naše nacionalno blago izloženo svijetu! Jer nije visina vrijednosti samo u vrhunskim majstorima poput Micheandjela, Leonarda itd. nego su za svaki kraj vrhunske vrijednosti djela domaćih majstora koji pripadaju krūni vrijednosti jednog naroda. Tako je i Opatska riznica u Korčuli. Važno je raditi kako volja i stvarati dobra na ponos i sreću svog naroda.

Dr Vinko Foretić, povjesničar našeg grada i Dubrovnika, govorio je o svojim sjećanjima uoko-lo Riznice, a zatim je evocirao neke povjesne mo-mente iz života korčul.biskupa. Spomenuo je Augu-stina Kvinčića iz XVI st.koji e pomagao južnosla-

venske pokrete za oslobodjenje od Turaka.Biskup Nikola Španić iz kraja XVII st.sprovodio je jedinstvo dalmatin.gradova,osobito s Trogirom.Tomu je nadovezao nekoliko sličica iz povijesti korčul.bra-tovština.

Gоворили су и други.Pero Lozica,predsjednik Mj.zajednice,govorio je o napretku našega grada.Istaknuo je značaj Riznice kao mjesta mogućeg sporazum-jevanja. Neki problemi još nisu riješeni.Tako onaj o predaji crkvice Anuncijate u gradu i pitanje do-zvole gradnje pastoralnog centra Pod Sv.Antun.Vri-jeme će riješiti samo strpljivosti- veli.

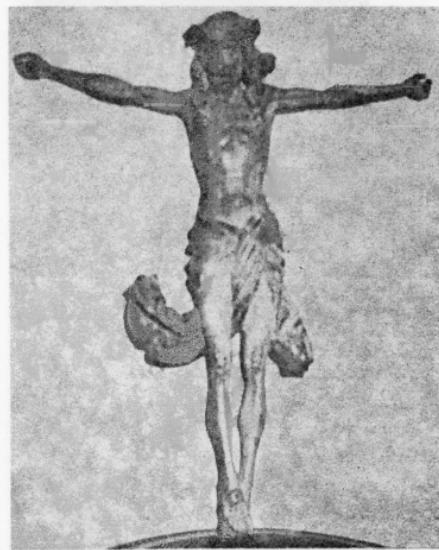
Treba spomenuti da se biranim riječima i misli-ma osvrnuo na proslavu g.Matko Župa,direktor Pom.muzeja u Orebici. Riznica je dragulj u kruni pri-rodnih i umjetničkih ljepota ovog našeg kanala.Dužni smo spomenike vrednovati,jer nam beskrajno mnogo znače pred tisućama posjetnika.

Za vrijeme objeda uručene su spomen medalje svi ma onima kojima nije bilo vremena predati za vrijeme akademije.Don Ivo ih je predavao uz vedri komen-tar tridesetorici.

A vrijeme je odmicalo. Vanjski gosti se žurili a i gg.biskupi da navrijeme stignu na trajekt po-podnevi od 3 sata... Mi domaći produžili smo ve-selje uz pjesmu.

DAROVI RIZNICI

* Drveno Raspeće XVIII st. — dar iz ostavštine Terezine Sarnečić.

* Albin Flak Alkuin: Homilije Učitelja, Köln 1569 u kožnatim renesansnim koricama, — dar prof. Iva Lončarić.

* Dva pisma J. R. Strossmayera iz g. 1872 i g. 1888 upućena Čitaonici i pjev. društvu sv. Cecilije u Korčuli, dar Stjepa Ivančević.

Svećani indijski vijenac. Prigodom dodjele Nobelove nagrade za mir '80 Majci Tereziji — ovim vijencem je kardinal iz Kalkute posastio Majku Tereziju u ime Indijske crkve za vrijeme svećanog bogoslužja u kalkutskoj katedrali.

Majka Terezija predala je ovaj vijenac svom suradniku kao božićni dar našem don Luki Depolo.

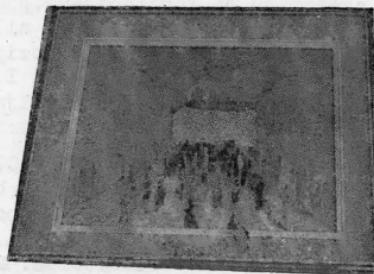

Porculanska doza vel. 37/10 cm. sa zlatnim i višebojnim vinjetama, marke Meissen, sa oznakom: RK Dresden, iz poč. XIX st.

Dar Ruže Maričić.

V. Gecan: Motiv iz Korčule, god. 1934.
Vel. 45/32 cm. ulje na platnu.
Dar: Ruža Maričić.

Đ. Pulinika: Nedjelja, Dubrovnik
1979. Vel. 50/40 cm, ulje.
Autorov dar.

E. Murtić: Putevi života, Zagreb 1978. Vel.
69/53 cm, gvaš.
Autorov dar.

LITURGIJSKA KRONIKA

19.III SV.JOSIP.-

Družnici i ne može biti već onako kako smo proslavili ovog voljenog Sveca. Uz Euh.svečanost uvečer naša djece i mlađež održala su prigodnu akademiju sa recitacijama,pjesmama i muziciranjem mandolina. Sakupljali smo milostinju za potrebe siromaha preko Banke sv.Jozipa. Zbor je odlično pjevač misu Majci Crkvi od I.Perana,a mnogobrojni narod se oduševljavao. Podijeljen je veliki broj sv.pričesti. Sve je točke pripremio don Marko.

23.III- 30.III DUHOVNA OBNOVA.-

Vodio je o.Josip Weissgerber isusovac. Poznat je kao vrstan i stručni propovjednik osobito u problemima mlađeži i obitelji. Svaki dan bivalo je sve više i više slušatelja. A Pater je ujedno bio na raspolaganju mlađeži i parovima pa je održao mnoge poučne razgovore i predavanja mlađima.

30.III - 6.IV VEĆA SEDMICA.-

Godinama u stvari ovim liturgijskim danima u Korčuli nemamo što dodati.Vjekovi su ih iskrstalizirali.Sve nas tada oduševljava,privlači,zanosi.

CVIJETNICA bijaše svečani uvod.Uz mnogo svijeta i masa djece.Svečanost izražajna je uvečer i to kroz sva tri dana Klanjanja. Sasvetana je bilo 46,Rokovaca 61,Mihovilaca 52.

Mi se ponosimo velikim sudjelovanjem vjernika kroz dane Klanjanja i ništa nema ljepšega ni prikladnijega za dane Muke i Uskrsnuća kao što je o-

- 33 -
va tradicija čuvana i održana u svemu.

VELIKU SRIJEDU uvečer svojevremeno smo dopunili sa skraćenim tekstovima nek.Jutarnje kako bismo meditirali duhovne tekstove i čuvali stare melodije.Dodali smo dolazak bratima s križem na propovijed o Muci i ovo pokorničko slavlje.Nažalost tada je malo bratima: svaka promjena i novost sporo ulazi i teško se prihvata.

VELI ČETVRTAK nam svaki put obnavlja blizinu Kristove ljubavi sa Zadnje večere:riječi i zapovijed ljubavi i crkvenosti. Sasvetani čine onaj bijeli vjenac "učenika"ukolo oltara uz misnika i punu crkvu. Pričestilo se oko 300 duša.

VELIKI PETAK se ponovno uklopio svojom ljepotom minulim godinama. Liturgijski sjaj"velog voška,pobožnost puka,nevidjeni broj sudionika. A Šasvezana je bilo ,Rokovaca i Mihovilaca .

Ljudi vele da se nitko ne sjeća tolikog broja duša. Puhač je inače jaki zapadnjak. Gasio je mnogobrojne torce i svijeće. Ali smo ipak održali uobičajeni smjer procesije uokolo grada. Responzorij Pokapanja iz pritvorene sakristije u dubokoj tišini slušala je cijela crkva, a odlašak bratima dvoranama ostaje nam kao veličanstvena i nesaboravna slika i doživljaj.

VIGILIJA USKRSNUĆA u noći Vele subote obavljena je uz manji broj vjernika. Bilo nam je žao. Tako iz zgodine u godinu,pa smo pokušavali mijenjati početak,ali bez koristi. U početku ovih liturgijskih promjena ljudi su novu divnu noćnu Službu objeručke bili prihvatali. A potom se ohladili i zanemarili.

6.IV USKRSNA NEDJELJA.- Bilo je prohладно vrijeme.Ipak je masa svijeta sudjelovala procesiji

blagoslovu grada i Euharistijskom slavlju.

Preko Mise o.Weißgerber održao je zaključni govor i dao Papinski blagoslov. I ovoga puta nas je katedralni zbor većma radovao doteranim svojim pjevanjem. A naše gospodje iz Banke sv.Jozipa i mlađež obišli su Starački dom, Zajednicu ss. Dominikanki i pojedince po kućama čestitajući i pružajući skromni znak pažnje. Potrebno je stare i nemoće pod sjetiti koliko mnogo Zajednica očekuje od njihovih boli pred licem Božnjim.

25.IV SV.MARKO EV.ZAŠTITNIK.-

Crkv.slavljenje smo održali po običaju. Izostavili smo procesiju, jer je predviđena za nedje-
ljno slavlje 25 god.Riznice.

25.V DUHOVI.

Za duhovnu pripravu svetkovini održali smo Devetnicu,a svetkovinu smo tradicionalno slavili.

DUHOV.PONEDJELJAK je dan GOSPE OD UTJEHE.

Zaštitnica Bratovštine u sv.Mihovilu,Večernja svečanost imala je pečat našeg prianjanja uz Gospu.Nekada je običavalo biti i više vjernika.Nosili smo Gospin kip uokolo grada,moleći za blagoslov,očuvanje vjere i dobrote ljudske.

1.VI PRESV.TROJSTVO - PRVA PRIČEST.

Bilo je 22 prvpričenika. Sve je bilo lijepo i privlačno organizirano.Roditelji i veliki broj vjernika pratili su svečanost. Djeca su skupnim recitalima uvodila sebe j druge u pojedine dijelove Mise.To je bilo simpatično i korisno.

Nakon obreda i fotografiranja priredjena je ispred dvora počast slavljenicima,roditeljima i narodu.Bila je sveopća sručnost.Mnogo stranaca.

5.VI TIJELOVO.

Jutor nam je dalo loše vrijeme.Ali popodne je nebo pročvalo ljetnim suncem.Za procesiju"razga-

lamio"se žestoki maistral pa smo procesiju skratali kroz ulicu sv.Roka.Sasvetana je bilo 31,Rōkovaca 33,a Mihovilaca 32. Isticali se prvpričesnici sa cvijećem i simbolima. Sav je prostor vrvio od mnoštva domaćih i stranaca.Sv.pričesti pristupio je poveći broj mlađeži.

13.VI SV.ANTUN PAD.

Ovaj Svetac podržava vjerničku ljubav bez zatočaja. To se vidjelo na Glavici na poseban način gdje se okupili sila svijeta njemu u čast.

29.VI SV.PETAR I PAVAO.

Nedjelja je pojačala ovu svetkovinu osobito uvečer. Nakon svečanog bogoslužja,pred crkvom sv.Petra ljubili smo relikvije Svetaca,a potom je planuo veliki baldahin-od cmlja(smilje).Dječa i odrasli uživali su u ovoj vatri i preskakanju. Vatra simbolizira počasno svjetlo slavlju i pročišćenje vjernika od grijeha .

2.VII GOSPA OD VRNIKA.

Proslava je i ove godine nosila pečat pravoga slavlja. Naš don Luka i prof Tomislav Ivančić,uz sudjelovanje naših mandolinista,djece i skupine ss.Dominikanki privukli su kroz dva dana sve živo na Vrniku raznolikim duh.priredbama.Program je bio biran i svih je zanio.Bila je i izložba fotografija prošlih vremena vjere i pobožnosti. Tako je Vrnik i ove godine oživio okupljanjem svoje djece Vrničana iz cijele Jugoslavije.

16.VII GOSPA OD KARMENA.

Trođnevlijе nas je uvelo u Gospin dan.Bilo je svečano i lijepo,osobito večernja pobožnost sa mnogo naroda,sv.pričestima i procesijom na trgu.

Mlađi naraštaj ne mari za upis u Karmelsku bratovštinu koja vjerniku pruža osobitu zaštitu.

KRONIKA DOGAĐAJA

T. Ivančević: Maršal Tito, Prag, g. 1957.

Opatска riznica.

- I mi smo u nedjelju -11.V- održali pjevanu sv. Misu za Domovinu u vezi smrti predsjednika Republike J.B.Tita. Bogoslužje je držao opat Matijaca u prisutnosti predstavnika Mjesnih vlasti i sudjelovanje vjernika.

Tako smo bili združeni sa svim katolicima u Domovini, a u vezi zaključka BKJ za ovaj dogadjaj.

KOMEMORACIJA O SMRTI MARŠALA JOSIPA BROZA TITA PREDSJEDNIKA SFRJ U OPATSKOJ CRKVI 11. V 1980.

NOVI DOM ZDRAVLJA

Čini nam se da je nemoguće zamisliti u razmjeru maloj Korčuli ovako divan, suvremen, funkcionalan Dom. U njemu su sve potrebne medicinske službe raspoređene, a paviljon hitne pomoći je zaseban, opremljen najmoderneji.

Uprava je ušla u nove prostorije u veljači. Zatim se useljavale razne službe medicinske. 7. srpnja Dom je proradio u potpunosti.

Njegova je prednost što je sve uskladjeno sa novim zakonom o zdravstvu. A lijećnicima koji u ložiše dio života u ovoj djelo-nek je H V A L A !

POHOD STOBREČANA NAŠOJ ZA JEDNICI

0 prazniku 1. V pohodila je grupa od 50 pjevača i župljana Stobreča našu župu. To bijaše osvarenje onoga što su naši pjevači rekli odlazeći prošle godine iz Stobreča: "Dovidjenja u Korčuli!" Uz ostalo pjevali su Veli misu na pučki način vanredno lirski i impresivno.

Prenoćili su po našim kućama. Zajednički objed bio je priredjen kod naših ss. Dominikanki. Dakako, proveli smo ih kroz spomenike grada. Uručili su nam preko svog voditelja, uglednog i divnog župnika don Dušana Kuzmanića darove: mramorni reljef svoje crkve, poprsje králjice Jelene i drugo. Grad nam je odzvanjao od njihove veselosti. Skupa s njima sproveli smo zaista sate radosti.

STARА ili NOVA ZAPADNA RIVA

Zapadna morska strana našega grada već je mje secima neobično gradilište. Tu su bageri, dizalice, prevozni brodovi i bradice. Masa kamena sa Brača (korčul. kamenolomi izumirul) i gigantski blokovi betona - sve za izradnju nove rive. Dok su radnici podvodno minirali tresao se čitavi grad. No stručne ruke i sjajna ekipa radnika pod Pomgrad stvaraju

pravo čudo: diže se proširena riva naša korčulanska kao ljepotica i naš ponos za budućnost. Još treba čekati drugu polovicu ove sezone da nam turisti stupe na nju. Svima treba odati iskreno priznanje za ovo djelo stoljeća.

I Z L O Ž B E

U Muzeju Korčule cvogodišnja izložbena sezona počela je već u mj.ožujku izložbom slikarice-amatora KSENIEJE MATELIĆ (ulja) i MELITE VISKOVIĆ (ulja i akvareli). Obe umjetnice većinu svojih slika su posvetile korčulanskim i mediteranskim krajolikom.

KORČULA NA STARIM CRTEŽIMA, FOTOGRAFIJAMA I RAZGLEDNICAMA prikazana je na izložbi održanoj u prvoj pol. svibnja. Na preko 300 fotografija koje je sakupio (i darovao Muzeju) Marinko Gjivoje vidjeli smo Korčulu kakva bijaše nekada, početkom ovog sto ljeća. Uz grad bijahu tu šnimci dogadjaja, ljudi, kamenoklesarstva, bродоградnje i spomenika.

TAPISERIJE I RADOVE OD TRSTIKE prikazali su na svojoj izložbi učenici Osnovne Škole iz Žrnova. Visoka tehnička i likovna razina radova svih je odusjevila. Čestitke učenicima, nastavniku Abelu Brčiću i školi.

ABEL BRČIĆ (1956) nastavnik likovnog odgoja iz Žrnova priredio je krajem lipnja prvu samostalnu izložbu slika (ulja, akvarel, pastel) na kojima dominira likovni krajolik dolci, čempresi, vris.

IZVOR OREB (1946) akadem. kipar i slikar, rodom iz Vele Luke (živi u Zagrebu) izložio je poč. srpnja 20. svojih crteža "lipe zemje" s lirskim ugodjajem i osebujnim pristupom. Umjetnik od kojeg mnogo očekujemo. ~

U hotelu PARK izložbu suvenira priredili su ANTE KRILETIĆ i FRANO DEPOLO. Na ovo čemo se osvrnuti drugi put kao i na izložbu GORDANE KÖLINER.

ŽIVOT U besmrtnosti

Umjetnost je otsjev Božanstva na Zemlji, -
kao što su umjetnici, otsjev onog velikog SRCA
koji oblikuje svoju misao: u ljepoti stvaranja...
noseći nam nadu, ljubav u sreći,
kako bi nam Zemlja bila manje tvrda,
suza manje gorka,
napori manje teški!

Nije umjetnik samo onaj koji stvara:
umjetnik je i onaj koji otkriva!
Oraj koji prepozna i doživi iskru
rodjenu umom i srcem...
da nam svijetli u tami,
da nam oaza bude,
da odahнемо мало od životne proze...
da usreći ljude!

Blagoslovljen nek bude svaki napor.
Blagoslovljena nek bude svaka suza.
Blagoslovljeno nek bude svako neshvaćanje.
Blagoslovljen neizbjegivi put:
od apoteoze do panfleta,-
od panfleta do apoteoze
- jer doniješe nam lovore.
Ali i edificira!

Sve je sazrelo naporom Pokretača
i suradnika vrijednih
uz stotinu želja i napornih težnja.

Ponosni danas stojimo
pred biserom našega grada

H V A L A !
(Prigodom 25. god. Riznice, Andjelika Prizmić
Korčula, 26.i 27.IV '80.)

29.VII SV.TODOR SUZAŠTITNIK.- Uoči svetkovine u 18 s.je Misa sa Večernjom i izlaganje Kase.Potom ćemo zapaliti baldahin u čast Sveca.

U utorak-na Svetkovinu-jutarnje mise u 6,30 i 9,30.Uvečer u 17,30 Euh.svečanost,a potom uz"veli vosak"držimo procesiju uokolo grada.

15.VIII VEĆA GOSPA.-Zapovj.svetkovina.Ujutro Mise kao nedjeljom:jedino Prva pred Općinom u 6s.Gлавna večernja svečanost je u sv.Nikole s procesijom.

16.VIII SV.ROK-ZAŠTITNIK BRATOVŠTINE!- Mise kao nedjeljom.Uvečer u 16s. Euh.svečanost i procesija.

8.IX MAJA GOSPA.- Sv.Mise kao nedjeljom.

14.IX(nedjelja)UZVIŠENJE SV.KRIŽA.-Iza večernje Mise u 18s.bit će procesija s relikvijom Križa.

21.IX KATEHETSKA NEDJELJA.- Zaziv Duha Sv.za bla goslovljeni dјački rad i odgoj u crkvi i u školi.

1-2-4.X.-Listopadske pobožnosti svake večeri u 17,30s.i dani Sv.Terezije,Anđela Čuvara i sv.Franje Asiškoga.

1.XI SVI SVETI.- U Švima Svetima sv.Mise kao nedjeljom.Popodne u 3s.drži se Večernja na groblju.Uvečer Svečanost u Sv.Svetima u 17 sati.

2.XI NDJELJA SVIH VJERNIH MRTVIH.- Sv.mise se drže po bratovštinama po običaju,a na groblju u 15 i 30 s.Gлавna svečanost za mrtve ujutro u 9,30 s.

21.XI GOSPA OD ZDRAVLJA.- Sv.mise kao nedjeljom.Uvečer glavna svečanost u 17s. Pozivamo vas na Sakramente!

ŽIVOT U besmrtnosti

Predani u volju Gospodnju-obavjestili smo naše vjernike i prijatelje da je 19.lipnja,oboruzan Utjehama sv.Vjere,velikosvećeničkom preporukom duše o.Biskupa-naš vrli,uzorni i hrabri brat,kanonik Stolnog kaptola u Dubrovniku,a naš voljeni brat grada i naša Zajednice

D O N P A V A O P O Š A

u 80 god.života i 55.svećeništva pozvan od Božanskog Srca na zasluženu Gozbu Vječnosti;- tako izrazismo tugu nad ovim gubitkom.

Mrtvi ostatci bijahu svećano ispraćeni sa Boninova u Dubrovniku,prevezeni u rodni Pupnat i umročnosti velikog broja poštovaca Pokojnika iz Pupnata,šire i uže okoline,uz veliki broj časnihSS. i 26 svećenika na čelu sa o.Biskupom-bijahu pokopani na Mjesnom groblju.

Don Pavlo kao svećenički radio je u Grudama,8 godina u Blatu,8 god.u Lumbardi,a potom od god.1943. pa do smrti u Dubrovniku u raznim službama.

To je onaj svećenik koji je klečao u suzama pred okupatorskim komandantom Korčule da pomiluje taoca,velikog našeg kipara Iva Ložicu.

To je onaj svećenik koji je beskrajno ljubio sjemenište i seminarce darivajući im posve svoje srce,um i džep.

To je onaj svećenik koji je neponovljeno ljubio braću svećenike,osobito mladje,hrabrio ih,razumio i opravdavao u svakoj situaciji i jedima.

To je onaj svećenik koji je na sebi nosio teške rane Kristove za vjeru,za papu,za Crkvu.

To je onaj svećenik koji je izvanredno ljubio Korčulu i našu Crkvu s njezinim tradicijama.

To je don Pavlo Poša,skromni,darovani svećenik Tijelu i Krvi svog Učitelja! Počivao u miru !

NEKROLOG

10.III u Isusu je preminuo naš dobri BOŽO TEDESCHI u 90 godini. Uvijek nam je svijetlio uzornom finoćom,dobrotom i vjerom.Mrtvo tijelo prevezoše iz Dubrovnika k nama i pokopasmo ga.

4.IV skrhala je duga i teška bolest FRANKA SARDELIĆ u 65 god.života.Živo smo ga pratili u njegovoј dugoј bolesti.I njegov gradjanski sprovod bio je veličanstven kako je vrijedan čovjek zasluzio.

10.V tragično je umrla GILDA r.BOSNIĆ-LULIĆ, u 44 god.života. Veoma mnogo je nervno patila kroz dugi niz godina.I ona je sprovedena gradjanski.

12.IV.umro je nakon dugog i teškog bolovanja strpljivi patnik IVAN GRBIN u 71 godini. Bio je većoma vjeran Gospodinu i njemu bliz,kako i crkvi i svima nama. Pokopali smo ga u sv.Luke uz veliko učešće mnogobrojnog naroda.

23.V preminula je u Puli MIJADA ARNERIĆ u 84 godini življjenja.Mrtvo tijelo-pokopasmo u obitelji. grobnici u sv.Luke.

31.V ostavila nas je skromna,ljubezna i pobožna naša TONA MARKOVIĆ u 83 god.života.Staračke nevolje podnosila je kršć.strpljivošću i ljubezinom pomoći svojih najbližih.

31.V nakon duge i teške bolesti preminuo je u Isusu FERDINAND(DONKO)SKOKO u 75 godini.Kao pomorac mnogo se napatio.Ljubav njegovih ga jačala u podnošenju teških bolesti i muka.

19.VI nesretnim slučajem prekinula se nit života JAKOVU(ŽAKU)MONTINA,mladom čovjeku od 43 godine.U žalost se zavio ovom smrću cijeli nam grad.Za-

NEKROLOG

to mu je sprovod odzvanjanje tugom i boli nepreglednog mnoštva iz grada i okolice,kao i prijate lja iz daleka.Bio je vrijedan meštar,Kapekaš,Mihovilac.

29.VI nakon dugog bolovanja,uvijek smirena i naslijiana ostavila nas je pobožna i uzorna ANDJELINA BERTICIOLI u 86 godini.Njezin životni krug bio je še kuća-crkva. Sa svima dobra,bez jedne žalne riječi na ikoga kroz dugi život,predana obitelji.

MOLIMO SE I ZA NAŠU OSTALU POKOJNU BRAĆU :

15.XI 79.preminuo je u Trstu pomorac FRANCO ZANNETTI u 78 godini.Nosio je jedno divno kršćansko i ljudsko srce. Njegov sin je Tonči u Švedskoj koji nas prati i mnogo voli žrtvama.

28.II '80.preminula je u splitskoj bolnici MARIJA LOZICA supruga Todora. Mrtvo tijelo prevezoše u Orebić i pokopашo ga u obitelji.grobnici.Imala je 80 godina.Sjećamo se uvijek od prije rata njezinog dobrog oka i srca.Gospodin je uzeo k sebi.

5.III svetačkom smrću preminula je u Zagrebu divna gospodja FRANJICA KURBANOVIĆ u 88 godini. Tamo je i pokopana.Preko biv.kapelana sv.Blaža u Zagrebu don Iva dobro je poznavala našu župu.Par dragocjenosti darovala je našoj Riznici.

+ + + + + + + + + +

25.VII '80. naglo nas je ostavio vrli čovjek,kršćanin i brodograditelj VJEKOSLAV SIADOVIĆ u 74 god.života. Bio je to udarac svima nama.Zato mu je i sprovod bio veličanstven.

SADRŽAJ:

RIJEČ VAMA	Str.	2
RIJEČ NADBISKUPA FRANIĆA	"	4
PROSILJAVA JUBILEJA 25 GOD.RIZNICE:		
PRIPREME	"	12
AKADEMIJA	"	14
ZAHVALNA LITURGIJA	"	22
OBJED	"	26
DAROVI RIZNICI O JUBILEJU	"	29
LITURGIJSKA KRONIKA	"	32
KRONIKA DOGADJAJA	"	36
ŽIVOT U BESMRTNOSTI	"	39
LITURGIJSKI KALENDAR	"	40
ŽIVOT U BESMRTNOSTI	"	41
NEKROLOG	"	42

naš telefon : (050)-81-049

naš račun: 31710-621/21-80270-10-80-00337-7
I.K.B.Split- "Sv.Marko Bv."-Korčula

(slijedeći Broj "Lanterne"bit će posvećen Riznici)

NA OMOTU:

**A. STARČEVIĆ: SPOMEN MEDALJA
25 GOD.
OPATSKE RIZNICE**

BROJ:

34

Izdavač: Župski Ured, Korčula, ul. Biskupije — Uređuje i odgovara: Ivo Matijaca, korčulanski opat — Uredništvo: Korčula, ul. Biskupije, — Tisak na vlastitom ciklostilu — Izlazi povremeno
